

A közéletmezés és a kereskedők.

(Saját tudósítónktól.) Nem engedjük a vita anyagát átforgálni, vagy eltüntetni. A közéletmezési tanács ismeretes első ülésén az az idea merült fel, hogy a kereskedők raktárait rekvirálja a város és az összes üzletet kapcsolja be a közéletmezési üzembe. Így került a terv először a nyilvánosságra. Elő lehetne állni ezzel szemben azzal, hogy az az újságíró, aki a mi képviselőinkben volt jelen ennél a tanácskozásnál, a dolgot rosszul értette. Ez az eset azonban nem állhat meg, mert azóta nyomtatásba adta Szász Ernő véleményét, akinek a tervével szemben mi felhívtuk az intéző körök figyelmét arra, hogy az *itteni fogyasztó* közönségre a legkínosabb helyzetet teremtené az, ha az egész országban csak Szegeden szüntetnék meg a szabad kereskedelmet. Ugyanazt tettük tehát most is, mint minden más alkalomkor: elleneztünk egy olyan intézkedést, amely a *szegeci fogyasztókat* érzékenyen sújtotta volna és a *szegeci piacot* rosszabb helyzetbe juttatta volna, mint amilyenben ugyanakkor az ország bármelyik más városának a piaca lenne.

Később a kérdés olyan beállítást nyert, mintha csak a kereskedők ügye lenne. Szívesen adnak a tervnek új és új alakot, a vitát a kiinduló ponttól elterelik, érvelnek olyan állítások ellen, amelyek el sem hangzottak, csak egy állandó: a kereskedő ellenszenves beállítása. Mi az ügynek erről a részletéről is elmondtuk már véleményünket, még pedig — mert nekünk ez a kenyerünk — minden fenntartás nélkül. Akkor is hangoztattuk: az ilyen intézkedések megvitatásánál a közönség érdeke a döntő szempont. De azt is megmondtuk: nem engedjük az egész kereskedelmet felelőssé tenni egyesek ballépéséért, nem mehetünk el szó nélkül olyan állítások mellett, mintha a gazda rovására dédelgetett kedvenc lenne a kereskedelem ebben az országban.

Most még néhány nyilatkozatot közlünk. A fogyasztó közönség képviselői gyanánt megszólaltatunk állami és városi tisztviselőket, nyilatkozatot kértünk Gál Miksa bankigazgatótól, aki magántisztviselő, Aczél Gézától, aki a Lloyd kereskedelmi bizottságának és Valihora Istvántól, aki a Szegeci Kereskedők Egyesületének elnöke.

Aczél Géza nyilatkozata az ismeretes közéletmezési tervről nem szól, annál erélyesebben kel azonban a kereskedői tisztesség védelmére. Ezeket mondja:

— Nagyon bántott a „Szegeci Napló” szerdai cikke, amelyet Szász Ernő barátom ismeretes indítványa tárgyában leközölt, rendkívül bántott, de nem azok az interjúk bántottak, melyek leközöltek, tehát ami a cikkben el van mondva, hanem az, ami nincs elmondva és mégis a sorok között olvasható. Bántanak azok a titkos tüszurások, melyek a szegeci kereskedők ellen irányulnak, akiknek nagy zöme a háboru alatt is derekasan és kifogástalanul megállta helyét. Sértők azokban a le nem közölt interjúkban rejülő *gyanúsítások*, melyek burkoltan megmondják, hogy a fogyasztóknak van panasza azokra, de nem merik ezeket nyilvánosságra hozni, mert félnek a kereskedők által alkalmazandó retorzióktól. Nahát kérem ilyen illojális, mérgezett fegyverekkel nem szabad egy tisztességes kereseti ág ellen élni. Ha vannak visszaélések, tessék azokat nyílt sakkal leleplezni, megnevezni a bűnösöket, hogy azok elvegyék méltó büntetésüket. Ne tessék azonban a titokzatosság leplebe burkolózva támadni és tág teret engedni a közönségnek, hogy talán nem is létező, meg nem történt visszaéléseket gyaníthasson. Mert

nem szabad elfelednünk, hogy ily esetekben mindig generalizálni szoktak és az egész kereskedelmet egy kalap alá vonják. Ilyen megérágalmazásna ez a derék testület valóban nem szolgált rá.

Ugyanilyen eréllyel védi a kereskedői tisztességet Valihora István, aki a következőket mondja:

— Szász Ernő ismeretes tervével — ahogy én látom — végzett már a nyilvánosság. Ugy vagyok értesülve, hogy ő maga is elejtette. Hangsúlyozni kívánom, hogy az eredeti terv az élelmiszer-kereskedések és nem az *összes közszükségleti cikkek* kommunizálásáról szólt. Ebben rejlett a tervnek a kereskedőkkel szemben való egyik kiáltó igazságtalansága. A képtelensége pedig abban, hogy Szeged nem rendezkedhetik be kommunisztikusan, amíg az egész ország a régi gazdasági rend szerint él. Elnöke vagyok a Kereskedők Egyesületének, de a működés sem sohasem irányult oda, hogy más foglalkozású polgártársaim rovására igyekezzen a kereskedők számára előnyöket szerezni. Magyarországon, de különösen Szegeden egyébként is ott tartunk még, hogy a kereskedelem jogainak elismertetéséért is küzdeni kell. A kereskedők tisztessége ellen intézett minden nyílt vagy burkolt támadást a leghatározottabban visszautasítok. Mászt nem tehetek, mert ép a közérdek szempontjából lehetetlen férfias harcba bocsátkozni azzal, aki a kereskedők ellen intézett burkolt és indokolatlan támadásokkal akarja Szegedet közéletmezni.

Gál Miksa bankigazgató így nyilatkozott:

— A fogyasztási cikkeknek Szegeden Przemysl módjára való kommunizálása már csak azért is kivihetetlen, mert hála istennek nem vagyunk szomszédainktól úgy elzárva, mint a galíciai vár volt akkor, amidőn ehhez az eszközhöz nyulni volt kénytelen. Az országos kommunizálás talán megoldható, (főleg akkor, ha a középponti hatalmak egy egységes egészet alkotnának), habár ez legjobb esetben azokkal az eredményekkel járna, amelyekkel minden központ járt nálunk: rosszabb dolgot drágábban, vagy egyáltalán nem kapnánk. Az országos kommunizálás magával hozna egy sereg régi, tisztességben megőszült, kipróbált kereskedő kizárását; ezt tenni csak akkor volna szabad, hogyha rájuk bizonyítanók a féktelen uzsoráskodást. A kérdés azon oldala, amely az áruk drágítására vonatkozik, azonban ekkor sem volna megoldva. Mert egy kereskedői gárda helyébe egy hivatalt, egy óriási hivatalt, a maga lomha mozgásával létesítenénk, amely befokosítaná az országot, amely fiókok kerületenkénti kirendeltséget állítanának fel, amely mind pénzbe kerül. Az áru ára csak akkor volna megállapítható, ha a szervezet költségei repartírozhatók, de addig a romlás és a hiányból eredő károsodás pénzbeli ellenértéke is felszínre kerülne, amelyet ismét felszítani kellene, tehát új árakat kellene megállapítani, úgy, hogy a fogyasztónak egy bizonyos összeget kellene mindig, lehetőleg helyezni, hogy utólag abból a korábban vett áruk ára levonassék, vagy pedig az ár megállapításáig várni kellene. A végén a közönségnek úgy megfeküdné gyomrunkat, hogy attól halnánk éhen.

Egyáltalán nagy hibának tartom, hogy a központok kész dolgokra vetik magukat. Miért nincsenek termelő központok? A Hadi-termény- Len- Kender- Cukor- Bőr- stb. stb. központ miért nem fekszik neki a termelésnek, miért nem törekszenek arra, hogy a termelés fokoztassék? Miért csak a kereskedő keresete az, amely fáj nekik? Mert, hogyha a központok a termelés központosítását, for-

szírozását vennék programmba, evvel segítenék az árak leszállítását. Hiszen nem a kereskedő drágít, vagy nem a kereskedő az, amely nagyon drágít, a termelő sokkal többre vitte ezen a téren!

Rack Lipót, városi jegyző:

— Véleményem az, hogy a fogyasztó közönségre minden esetre hátrányos lenne, ha Szász Ernő urnak az indítványát fogadná el a közéletmezési hivatal, mert *ez által igen meg lenne nehezítve a fogyasztó közönségnek a szükséges cikkekhez való hozzájutása*. Véleményem szerint, azért sem volna az indítványban jelzett mód alkalmas a szükségletek kielégítésére, mert a városnak igen nagy tökélet kellene befektetnie és nagy rizikóval járna az üzemek a létesítése, de másrésről nem is volna olyan és annyi személyzete, amellyel képes volna zavartalanul ellátni, illetve a közönség szükségleteit kielégíteni.

Dr. Sajtos Samu, pénzügyigazgató helyettes a következőket mondta:

— A kereskedelemnek a közéletmezés szolgáltatába való bevonása, miután az elsőrendű élelmszükségleti cikkek a háboru folyamán a kereskedelem köréből elvonattak, csakis úgy volna sikerrrel keresztülvethető, ha ez az ügy *országosan* szerveztetnék. Az a körülmény, hogy a kereskedelem — még ha országosan is — a közéletmezés céljaira igénybe vétetnék, ezen fontos forgalmi tényezőre békítőlag hatna, már pedig ezen nagytekintélyű intellektuális osztálynak a boldogulása fontos nemzeti és közgazdasági érdekből. Ha ilyen szervezés meg is történnék tehát, kívánatos volna a *fogyasztók érdekében is*, hogy a kereskedelmi tevékenység bizonyos előnyök nyújtásával biztosíttassék.

Taschler Endre, főjegyző:

— Szász Ernő ideája tetszetős elméleti tanulmány, amelynek a gyakorlati megvalósítása lehetetlen mindaddig, amíg olyan nehéz szükségyszerűség nem kényszerít bennünket arra, hogy mindenkinek, nemcsak a kereskedőnek, minden vagyonát, nemcsak az élelmszerraktárakat lefoglaljuk és a közönség közt felosszuk. Ezzel aztán elértünk a kommunizmushoz.

Csekély harcitévékenység Macedóniában.

BUDAPEST, február 7. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) Az olasz harcitéren a helyzet változatlan.

HÖFER altábornagy,

a vezérkari főnök helyettese.

BERLIN, február 7. A nagy főhadiszállás jelenti: A Cserna-hajlásban és a Vardar két partján néhány tüzhullám, különben csekély harc mellett.

LUDEENDORFF, első főszállásmester.

(Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.)

Az olasz fronton nincs esemény.

BUDAPEST, február 7. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) Délkeleti harcitér: Lényeges esemény nem történt.

HÖFER altábornagy,

Megakadályozott bombamerénylet Newyorkban.

Amsterdam, február 7. A Reuter-ügynökség a következő táviratot juttatta a lapokhoz: Newyorkban a fővámपालota lépcsőin bombát találtak.